

...І ніхто з Куреневих помешканців, а також сам Курінь, не сподівався, яка то біда ждала їх уранці. А сталося от що.

Як тільки сонце виринуло з-за перелогів і степ усміхнувся до нього рум'яними росами, почули куренівці далекий грізний гуркіт, що все наближався і наближався. Двигтіла від нього земля, дрижало Їжакове кубло та Кротова й Мурашині нори, і Павукова сіть дрижала дрібненько.

Прокинувся Їжак, заблищав з кубла нажаханими очима, забігали мурахи коло мурашника, розпачливо заметався по своїй павутині Павук. Тільки Крота не видно було; він кидався глибоко в норі з поверху на поверх свого житла і не тямив, що воно там коїться нагорі. Ні, вчорашній гуркіт був не такий. Вчорашній гуркіт схожий був на один грім, а цей, що наближався,— на сто!

Потім ці сто громів підкотилися до самісінького Куреня і знишкли, наче їх і не було. Тільки дим огорнув Курінь густою хмарою, такий ядучий, що й не продихнеш.

— А що, хлопці,— сказав хтось дуже голосно,— приорем старого Демидовича а чи пожаліємо?

Зачувши ці слова, Їжак, що скрутився був у колючу кулю, хутко випростався і забігав по Курені, шепочучи усім своїм побратимам:

— Кажіть мерщій отако: "Ходи, біда, стороною! Ходи, біда, стороною!" Тоді вона піде. Кажіть!

І загуло все товариство разом.

— Ходи, біда, стороною! — сказало дев'ять тисяч чотиреста мурах.

— Ходи, біда, стороною, зек-хек... — вихекував Павук, бігаючи кружками по своїй сіті.

— Ходи, біда, стороною! — гукнув з нори Кріт.

А Їжак знову скрутився (про всяк випадок) і шепотів собі в груди:

— Ходи, біда, стороною! Ходи, біда, стороною!

— А навіщо нам його приорювати,— сказав другий, лагідніший і тихіший голос. Дивіться, скільки тут всякої степової братії оселилося! Оно Їжак зіщулився, он Павучисько гасає з переляку, нора оно свіжа кротяча, мурах ціла туча... Хай вони собі живуть! А Курінь давайте однесемо за пагорбок на солонці. Хай стоїть там, може, комусь іще в пригоді стане.

І тут Курінь уперше за багато-багато років сказав раптом:

— О-о-ох!

І піднявся вгору, і повільно поплив над землею, даленіючи. А Їжак з мурахами та Кротовою норою zostалися просто неба і чули, як Курінь усе тихіше й тихіше казав:

— Ох-ох... Ох-ох... Доки й затих.

І тут немовби з-під землі вродився Ховрашок, став стовпчиком на задні лапки і засвистів, і загукав до Куреневого товариства оддаєки:

— Сюди, сюди! Курінь ваш тут!

І тополєня з-за пагорба махало тоненькими гілочками, наче кликало: "Сюди, сюди!"

— Ходімо! — вигукнув Їжак і перший рушив бур'янами вперед, до Куреня.

Слідом за ним подався й Кріт, мружачись од сонця. А за Кротом потяглася й довжелезна чорна нитка Мурах з ватажком попереду.

Тільки Павука не було. Його понесли, бачся, разом з павутиною і Куренем.